

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Dioszeghy Miklós*
Cím: *A Sándor-palota, a miniszterelnökség rezidenciája*
Forrás: *Budapesti Hírlap*

Bp
(Hely)

1928. 11. 4
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

728.3

Hely *Sándor-palota*

Idő *'1928'*

Személy

A Sándor-palota, a miniszterelnökség rezidenciája

(A Sándor-palota fényképét lásd a borítólapon 3. oldalán)

Nincs benne semmi a hivatalos épületek hideg, száraz voltaiból, mint egy nemesen egyszerű, barátságos, régi magyar udvarház, olyan a magyar miniszterelnöki palota. Egyszerűsége mellett is úri és előkelő. Minthogy nem is épült hivatalos háznak, 1806-ban a lovasbravurjairól híres Sándor Móric apja, idősb Sándor gróf nézte ki ezt a telket a Várban s ide építtette városi palotáját, a jó levegő és a hely szép fekvése miatt. Híres összejövetelek, vendégeskedések zajlottak le a Sándor-palotában, amikor felépült és bizony a vendégeket sem igen lehetett elcsalni a Pestre néző ablakokból, úgy megragadta őket a környező Duna panorámája. Híre ment ennek hamarosan s a vendégek nem is esináltak titkot abból, hogy a kedves háziakon kívül azért is jöttek, hogy gyönyörködjenek az ablakokból a város csodálatos képében.

Amikor Sándor Móric gróf leányát feleségül vette Metternich hereg, az üresen álló palotát Andrássy Gyula gróf megvásároltatta a magyar állam részére és így helyezték el a miniszterelnökséget olyan ponton, amelynél méltóbbat és szebbet választani nem lehetne. Valóban a város szívében áll ez az évszázados épület, amelynek patriarchális szobrait, puritán homlokzatát nemcsak idegenek bámulják meg, hanem azok is gyakran megállnak tűnődve előtte, akiknek útja gyakran visz a Sándor-palota előtt.

A várfokon, mint őrtálló torony, a palota, amelynek ablakai sokszor még a késő éjszakai órákban is ki vannak világítva. Érdekes, hogy nem tudjuk pontosan, hogy ki építtette.

Kötetekre menő tanulmányokban vitatkoztak már azon, hogy kinek a művészi ízlése teremtetten meg ezt a palotát.

Vannak, akik amellet kardoskodnak, hogy Pollack Mihály, a neves budai építőmester alkotásáról van szó, mások meg a

híres bécsi udvari építész, Aman Józsefet tartják a Sándor-palota tervezőjének. Csakugyan ki lehet mutatni a palotán olyan stilstörökréseket, amelyek a két nagy építész jellegzetes tulajdonságai.

A legvalószínűbben dönti el a vitát Bierbauer Virgil dr. felfogása, amely szerint Aman készítette a terveket, ezeket elküldte Bécsből Pollack Mihálynak, aki aztán a megküldött tervek szerint hozta tető alá az épületet, belevéve sokat a saját fantáziájából is.

Külső dísz kevés van az épületen, amely külső hatásában a puritánságra törekszik.

A kapubejárat, az empire-stílusú lépcsőház és Kirchmeyer-faragta domborművű frizek a díszei a háznak, egyébként csak egyszerű vonalaival hat.

Kirchmeyer domborműveinek klasszikus figurái mozgást visznek a nyugodt homlokzatba, de azért nem zavarják az épület nagy nyugalalmát.

Tárva-nyitva a széles kapu, mindig lehet látni az utcáról a bejárat bolthajtásait és a szűk, kis udvart. Ezen az udvaron állottak egykor a híres lovas Sándor gróf remek paripái, amelyekkel annyi bravurt követett el, nagy álmétkodására az országnak. Innen lovagolt ki reggelenkint és átugrott lovával a környékből feljövő parasztszekereken, váratlanul és meglepésszerűen.

Az udvar végében volt az istálló. Most az idők szellemének megfelelően, autogarázs lett az istállóból, a miniszterelnökség kocsijai állnak benne.

Udvarias, zöldsapkás portás kérdezi meg az idegent, aki a széles kapualjban tanácstalanul megáll és előzékeny hangon adja meg az útbaigazítást. Nem igen lehet eltévedni, mert a palota hivatalos helyiségei nem túlságosan sok szobából áll-

nak, az összes minisztériumok között a miniszterelnökségen van a legkevesebb irodaszoba.

Jobbra van a sajtóosztály, az államtitkárok szobája, a többi részeken az egyes osztályok, a palota másik része pedig a miniszterelnök lakása.

Az ügyvezett díszterem eleinte nem igen mutattak pompát, csak később kezdtek gondot fordítani arra, hogy azokat a reprezentatív céloknak megfelelően, művésziesen berendezzék.

A kerek lépcsőház felett van az ügyvezett kerek terem, amelynek falai szabályos kört írnak le.

Fehér stukkó márványfalak ragyognak itt, szép fafaragással.

Nevezetes része a Sándor-palotának a miniszteri tanács-terem. Díszes, ügyvezett sarokrésze ez a palotának. Impozáns méretű kandalló és egy címeres kovácsolt vasláda a terem látványosságai.

Káprázatos színeket villogtat, különösen este, ha vendégsereg gyűl egybe, a tükörterem.

Görög pillérek között fényes, hosszú tükrök sora.

Már intímebb a hangulat a Mária Terézia-teremben. Pompás, öblös fotelek teszik kedvessé a terem egyik sarkát, ez a rész nem a hűvös előkelőség, hanem a melegebb hangulatok kifejezője.

A híres francia gobelin-termekre emlékeztet a gobelin-terem. A könnyű, kedves hangulatok, bájos pásztorjelenetek piktorának, Bouchernak a témái élnek itt s ez franciás kellemet kölcsönöz a falaknak.

Boucher kartonjai nyomán készítették a gobelineket. Nemcsak a falakat, hanem a butorokat is gobelinnel vonták be.

Noha patriarchális egyszerűsége van a háznak, ez a néhány terem mégis alkalmas arra, hogy az estélyeken kifejtthessék azt a pompát, amely a magyar miniszterelnök reprezentatív feladatai közé tartozik.

A vendégek mindig jól érzik magukat ezeken az estélyeken, közvetlen, kedves hangulat fűti a fényesen kivilágított termeket. Idegenek főleg a széles erkélyt élvezik, ahonnan a kivilágított

magyar főváros lámpáinak csillagerdejét kitünően megfigyelhetik.

Egyszer meg is jegyezte *Tisza István* gróf:

— *Ez az erkély a palota legszebb terme.*

A világháború előtt *le akarták bontani ezt a 122 évtendős öreg házat*. Bierbauer közlése szerint már kész, kidolgozott tervek voltak egy modern miniszterelnökségi palota felépítésére. A háború elsüllyesztette annyi sok mindennel együtt ezt a tervet is és ma már senki sem beszél a Sándor-palota lerombolásáról. És jól is van ez így. Ha szűken is élnek a régi házban a tisztviselők, kár ezt a régi magyar házat, amelyhez a kiegyezés idejétől kezdve annyi emlék fűződik, eltüntetni. Miuthogy most a Csonkaországban senki nem is gondol erre.

Diószeghy Miklós.